

TYA är ett samarbetsorgan mellan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i transportsektorn. TYA arbetar i huvudsak med utbildnings- och projektverksamhet med fokus på arbetsmiljö och yrkeskunskap. Vi arbetar med information om transportbranschen i regionala utbildningsråd. Tillsammans med skolor, arbetsförmedlingar och företag visar vi ett spännande yrke med stor tillgång på jobb.
www.tya.se www.bliyrkesforare.nu

Transportproffs är TYA:s egna sidor i tidningen Bilproffs. För innehållet ansvarar TYA:s VD Bill Rehn. TYA, Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd, Box 1826, 171 26 Solna. Tel. 08/734 52 00.

A man with a beard and short hair, wearing a dark work jacket with reflective stripes and logos, is looking through the circular opening of a large blue tire. The background is a workshop setting.

DÄCK- OCH HJULCHEFEN

På mindre än tio år har Johnny Hoffman gått från att vara nybakad student på fordons- och transportprogrammet till att bli platschef på Vianors anläggning i Bromma. Han tycker att det är bra att däck- och hjul har fått egen kursstatus* på gymnasiet och menar att det behövs fler däck- och hjulmekaniker.

*Hjulutrustningsteknik

Innanför portarna visar Johnny hur jobbet ska utföras.

Johnny Hoffman tar emot kundernas beställningar vid disken.

Till anläggningen i Bromma kommer många kunder och en av Johnnys första åtgärder som nybliven platschef är att rekrytera ytterligare en person till verkstaden. Men att hitta en person med bra baskunskaper och erfarenhet inom området är inte lätt. Det behövs helt klart fler folk till däck- och hjulbranschen.

Mest personbilar

Johnnys kunder är övervägande personbilsägare men verkstaden servar även lastbilar och entrepre-

nadmaskiner. Säsongen är som mest intensiv i oktober-november och i april då sommar- och vinterhjul byter plats med varandra. Förutom däckbyten tar Johnny och hans kollegor hand om en hel del försäljning över disk och däck- och hjulförvaring.

–Det är något som har ökat i efterfrågan. Det beror nog på en kombination av bra marknadsföring och att fordonsägarna upptäcker hur smidigt det är med däck- och hjulhotell, tror Johnny.

Verkstaden har en egen ser-

vicebil som vid behov åker ut på plats för att göra däck- och hjulbyten eller ta hand om andra akuta åtgärder.

Ett "informationsarbete"

Att arbeta med däck- och hjul handlar till stor del om information och kundhantering. Efter som däck och hjulinställning har stor effekt på både bränsleförbrukning och däckslitage. Trafiksäkerheten är ett område som borde vara högintressant för den medvetne konsumenten men

” OFTA HAR KUNDEN EN VISS UPPFATTNING OM VAD DET ÄR HAN VILL HA MEDAN BEHOVET I VERKLIGHETEN ÄR ETT ANNAT.

Ett däck hämtas in med servicebilen efter att bromsen på ett långtradar-släp låst sig.

Foto: Jens Sjönnesson

kunskapen är oftast ganska låg. –Vi får informera mycket. Ofta har kunden en viss uppfattning om vad det är han vill ha medan behovet i verkligheten är ett annat. Det är lättare att gå på myter när marknadsföringen om kunskapen inte är så stor. I mötet med kunden handlar det därför mycket om att ställa frågor om hur mycket bilen körs, var och hur och utifrån det rekommendera däckvalet.

Själv är han en riktig ”däckniss” som kör på nya däck varannan

vinter för att kolla köregenskaper och känsla. Men det intresset kommer väl lite med jobbet...

Så går jobbet till

De vanligaste momenten i en däck & hjulverkstad för personbilar är förenklat att lyfta upp bilen med en lift, och montera av hjulen med hjälp av en muttermaskin, därefter tvätta hjulet och använda däck monteringsmaskinen för att demontera däck från fälgen, reparera alt. byta däck, montera det igen på fälgen och balansera

för att slutligen montera hjulet på bilen.

Med hjälp av hjulinställning och korrekt lufttryck kan däck- och hjulmekanikerna dessutom öka trafiksäkerheten och se till att däckslitaget blir minimalt.

Större grejer men samma princip

Skillnaden mellan personbil och lastbil är uppenbart storleken. Större fordon innebär större däck- och hjul – annars är serviceprincipen densamma.

–Däremot är yrkeschaufförer-

na lite lugnare än personbilskunderna. De är mer vana och förstår att ett däckbyte måste få ta den tid det tar. De absolut mest tacksamma kunderna är de yrkeschaufförer som man hjälper från servicebilen när man har jour. Man får en omedelbar och härlig tacksamhet från den man hjälper när man kommer ut och serva någon som har fått punktering mitt i natten, säger Johnny. ■

LOVISA – EN VINNARE!

Lovisa Torstensson hade först bestämt sig för att arbeta med hundar och gick två år på naturbruksprogrammet innan hon bytte till transportbranschen. Ett lyckodrag, skulle det visa sig. Efter ett och ett halvt år på programmet vann hon TYA:s regionala skoltävling i transportteknik och tillika uttagningen till Yrkes-SM 2016.

Lätt att få jobb. Eftertraktat att vara tjeje. Stor variation i yrket. Bättre grundlön inom transport jämfört med inom hundnäringen. Detta var några av fördelarna med transportteknik som fick Lovisa att byta program och gå om ett år. Hon började på transportinriktningen på Bräcke gymnasiet.

–Jag stortrivs! Det är en så härlig jargong mellan lärare och elever, en jättebra stämning, säger hon nöjt.

En stor del av utbildningen består av praktik och skolan uppmanar eleverna att göra praktik på flera ställen för att de ska få

prova på många olika inriktningar inom yrket. Lovisa, som nu gör sin praktik på ett företag som kör grus- och schakt för byggfirmor, har totalt snöat in på det.

–Det är vad jag vill jobba med framöver. Jag vet inte riktigt varför jag tycker om det så mycket, det har liksom bara blivit så.

Allt fler tjejer

I en mansdominerad bransch tycker hon att hon oftast blir positivt bemött som tjeje. Och det blir allt fler tjejer i branschen. Bara på några år har det skett en stor förändring, tycker hon själv. I klassen går det fyra tjejer

men Lovisa uppskattar att det är ungefär en fjärdedel tjejer på utbildningen totalt sett.

–Det är roligt. Det finns ju ingen anledning till att tjejer inte ska arbeta inom transport i dag. Vissa fördelar finns det också: tjejer kör försiktigare och lugnare. Det blir mindre slitage och bränsleförbrukning. Det är i alla fall vad folk säger och det gör att tjejer är eftertraktade i branschen.

Oväntad fråga om att tävla

För ett år sedan var Lovisa i Skövde för att tillsammans med klassen titta på TYA:s skoltävlingar. Inför årets skoltävling frågade hennes mentor på skolan om hon inte ville ställa upp. Hon blev lite ställd men tänkte att det var ett bra test för att se hur hon låg till i jämförelse med andra.

–Jag trodde verkligen inte att det skulle bli något mer av det hela. Absolut ingen bra placering och definitivt inte att jag skulle vinna!

Men det var just vad som hände.

Oväntat positivt

Tävlingen genomfördes framför publik och visst kändes det nervöst i början men sedan lyckades Lovisa koppla bort det och fokusera på vad hon höll på med och på att lyckas.

–Det var väldigt roligt att vara med och inte så svårt som jag trodde att det skulle vara. Jag fick massor av positiva reaktioner, särskilt att det gick så bra för mig som är tjeje, och blev firad med blommor och presenter när jag kom hem. Jag har nästan inte hunnit smälta det än. Nu ska jag vara med i Yrkes-SM men det känns lite avlägset i dag, det är ju ungefär ett år kvar. Innan dess kommer jag ha tagit examen och förhoppningsvis fått ett jobb också. ■

Foto: Ryno Quinz

